

4.6.2009 1676/90/2009

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Viite: VM056:00/2009, VM055:00/2009

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sidotusta pitkäaikaissäästämisestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä. Ehdotettu uusi laki sääntelisi pitkäaikaissäästämisen tarjontamahdollisuuksia, sopimusten sisältöä, asiakkaan ja palveluntarjoajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä säästövarojen sijoittamista.

Ehdotettu laki olisi luonteeltaan elinkeino- ja sopimusoikeudellinen. Pitkäaikaissäästämisen verokohtelusta ja verokannusteiden ehdoista säädettäisiin erikseen verolaeissa. Tulevaisuudessa muutokset voitaisiin näin useimmiten tehdä muuttamalla vain verolakeja.

Uuden lain tarkoituksena on kannustaa pitkäaikaista säästämistä, jolla voidaan täydentää lakisäästeistä eläkettä ja varautua mahdollisiin yllättäviin menoihin elämäntilanteen muuttuessa. Lisäksi uuden lain tarkoituksena on tehostaa pitkäaikaisten säästämismuotojen kilpailua sekä parantaa markkinoiden toimivuutta ja läpinäkyvyyttä.

Kuntaliitto pitää pitkäaikaissäästämistä koskevan puitelain tavoitteita hyvinä.
Kuntaliitolla ei ole huomautettavaa esitykseen.

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi pitkäaikaissäästämisen verotuksen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan verokannusteiden laajentamista tietyt ehdot täyttävään pitkäaikais-säästämiseen. Ehdotetut pitkäaikaissäästämistä koskevat verokannusteet ovat hyvin pitkälti samankaltaisia kuin nykyisin vapaaehtoisia eläkevakuutuksia koskevat verokannusteet.

Jatkossa pitkäaikaissäästämissopimuksen perusteella tehdyt maksut olisivat tuloverotuksessa vähennyskelpoisia samalla tavalla kuin nykyisin vapaaehtoisten eläkevakuutusten maksut. Luonnollinen henkilö saa tällöin useimmiten vähentää maksuja 5 000 euroon asti pääomatuloista tai ansiotulosta menevästä verosta erityisen alijäämähyvityksen kautta.

Verokannusteiden laajentaminen pitkäaikaissäästämiseen vähentää kuntien verotuloja, koska vähennykset kohdistuvat osittain kunnallisverotettavaan tuloon. Säästösumma puolestaan tulee aikanaan verotettavaksi pääomatulona, jonka tuotto menee kokonaisuudessaan valtiolle.

Hallituksen esitysluonnoksessa arvioidaan kuntien verotuottojen vähentyvän esityksen vaikutuksesta noin 3,2 miljoonaa euroa vuodessa. Arvio perustuu Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen laskelmiin, jotka puolestaan perustuvat melko karkeisiin oletuksiin. Esityksen kokonaisvaikutusta kuntien verotuloihin on vaikea arvioida, koska se riippuu monesta vaikeasti ennustettavasta osatekijästä.

Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen suosio on kasvanut 2000 – luvulla ja nykyisin jo noin joka viidennellä Suomen aikuisväestöstä on vapaaehtoinen eläkevakuutus. Uusi verotuettu pitkäaikaissäästäminen on ehdoiltaan monelta osin parempi kuin nykyinen vapaaehtoinen eläkevakuutus. Säästöt voi jatkossa ohjata uusiin kohteisiin, kuten suoriin osakesijoituksiin. Jatkossa myös palveluntarjoajaa on mahdollista vaihtaa, mikä tulee lisääntyvän kilpailun myötä laskemaan verotuetun säästämisen hallinnollisia kustannuksia.

Suuri osa kotitalouksien säästämisestä voi jatkossa kohdistua verotuettuun pitkäaikaissäästämisen, koska verokannusteet ovat merkittävät ja säästöt voi ohjata hyvin vapaasti ja kustannustehokkaasti haluamiinsa kohteisiin. Tämä voi vähentää kuntien verotuloja esityksessä arvioidua huomattavasti enemmän.

Hallitusohjelmassa luvataan kompensoida kunnille valtion päätöksistä aiheutuvat veronmenetykset. Kuntaliitto pitää välttämättömänä, että kuntien verotulojen menetykset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti hallitusohjelman mukaisesti. Kompensaation tasoa on tarkistettava kahden – kolmen vuoden kuluttua, kun tiedetään mille tasolle pitkäaikaissäästämisestä aiheutuvat kuntien verotulomenetykset asettuvat.

Kuntaliitolla ei ole edellä mainitut seikat huomioon ottaen huomautettavaa esitykseen.

Suomen Kuntaliitto

Martti Kallio
johtaja, kuntatalous

Henrik Rainio
verotuksen erityisasiantuntija